

8. Bondarenko H. S. Upravlinnya konkurentospromozhnistyu avtotransportnoho pidpryyemstva: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ekonom. nauk: spets. 08.06.02 «Pidpryyemnytstvo, menedzhment ta marketynh» / H. S. Bondarenko. – Kh., 2001. – 19 s.

9. Balabanova L. V. Upravlenye konkurentosposobnost'yu predpryyatyu na osnove marketynha: [monohrafiya] / L. V. Balabanova, A. V. Kryvenko. – Donetsk: DonHUЭТ ум. М. Tuhan-Baranovskoho, 2004. – 147 s.

10. Savel'eva N.A. Upravlenye konkurentosposobnost'yu fyрмы; uchebnyk / N.A. Savel'eva. – Rostov n/D : Fenyks, 2009. – 382 s.

Рецензент: Балджи М.Д., д.е.н., професор, зав. каф. економіки та управління національним господарством Одеського національного економічного університету

17.03.2016

УДК 336.71

Галанун Лілія

ДЕПОЗИТНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті висвітлено основні тенденції розвитку та сучасний стан ринку депозитних послуг в Україні. Визначено роль та призначення зобов'язань банків у загальному обсягу пасивів. Надано характеристику основних факторів, що мають вплив на процес виконання депозитних операцій вітчизняними банківськими установами. Досліджено структуру депозитного портфеля банківських установ в розрізі валют, а також строків погашення. Проаналізовано динаміку залучення банками коштів фізичних та юридичних осіб, здійснено їх порівняльний аналіз. Обґрунтовано основні концептуальні засади функціональної організації депозитної діяльності банківських установ. Також, в процесі дослідження, визначено основні проблеми ринку депозитних послуг

в сучасних умовах розвитку банківської діяльності та економіки загалом. Запропоновано основні напрями підвищення ефективності депозитної діяльності банківських установ.

Ключові слова: депозитна діяльність, банківські установи, депозитні операції, депозитний ринок, депозитна політика.

Галануп Лилия

ДЕПОЗИТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ БАНКОВСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ УКРАИНЫ: СОВРЕМЕННЫЕ РЕАЛИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ

В статье отражены основные тенденции развития и современное состояние рынка депозитных услуг в Украине. Определены роль и назначение обязательств банков в общем объеме пассивов. Охарактеризованы главные факторы, влияющие на процесс выполнения депозитных операций банковскими учреждениями. Исследована структура депозитного портфеля банковских учреждений в разрезе валют, а также сроков погашения. Проанализирована динамика привлечения банками средств физических и юридических лиц, осуществлено их сравнительный анализ. Обоснованы основные концептуальные направления функциональной организации депозитной деятельности банковских учреждений. Также, в процессе исследования, определены основные проблемы рынка депозитных услуг в современных условиях развития банковской деятельности и экономики в целом. Предложены основные направления повышения эффективности депозитной деятельности банковских учреждений.

Ключевые слова: депозитная деятельность, банковские учреждения, депозитные операции, депозитный рынок, депозитная политика.

Halapup Liliya

THE DEPOSIT BANKING ACTION OF UKRAINE: MODERN REALITIES AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT

The article highlights the main trends and the current state of the market deposit services in Ukraine. The role and purpose of bank liabilities in total liabilities. The characteristic of the main factors affecting the process of implementation of deposit operations by domestic banks. The structure of the deposit portfolio of banks in terms of currencies

and maturities. The dynamics of banks to attract funds of individuals and entities made their comparative analysis. The basic conceptual principles of functional organization of deposit banks. Also, in the study of the basic problems of the market deposit services in modern conditions of the banking business and the economy in general. The basic directions of improving the efficiency of deposit banks.

Keywords: deposit activities, banks, deposit operations, market of the deposit, deposit policy.

Постановка проблеми. Розвиток національної економіки на мікро- та на макрорівні залежить від ефективності діяльності банківських установ і, насамперед, від їх здатності акумулювати необхідний обсяг банківського капіталу. Адже, однією з головних функцій банківських установ є раціональний розподіл фінансових ресурсів шляхом мобілізації тимчасово вільних коштів у населення та спрямування їх у кредитно-інвестиційний процес. Без достатнього обсягу капіталу банки будуть неспроможними забезпечити кредитування поточних потреб фізичних та юридичних осіб, а також реалізовувати потужні інвестиційні проекти. З огляду на це важливого значення та актуальності набуває питання щодо дослідження сучасного стану ринку депозитних послуг та перспектив його розвитку у майбутньому.

Таким чином, депозитна діяльність має важливе значення для розвитку банківської установи та економіки загалом. Оскільки, з метою підтримання власної конкурентоспроможності банки вимушені пропонувати нові депозитні послуги, удосконалювати депозитну політику, використовувати різноманітні фінансові інструменти задля розширення своєї діяльності. Особливої актуальності дане питання набуває в сучасних нестабільних умовах розвитку економіки та складної політичної ситуації в країні, коли спостерігається різка девальвація національної грошової одиниці, зростання споживчих цін та, відповідно, розкручення інфляційної спіралі, втрата платоспроможності певними банківськими установами та зростання недовіри до банківської системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у вивченні розвитку депозитних операцій, дослідження ролі депозитних вкладів у формування банківського капіталу та розвитку банку

зробили такі відомі зарубіжні вчені, як А. Сміт [9, с. 96], П. Роуз [8, с. 108], а також вітчизняні науковці – М. Алексеєнко [1, с. 64], О. Дзюблюк [2, с. 75], А. Мороз і М. Савлук [3, с.112], тощо. У своїх працях вони досліджували теоретичні засади формування банківського капіталу, одним з джерел яких є депозитні операції, а також процес проведення та мобілізації депозитних вкладів у фізичних та юридичних осіб.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень науковців у сфері депозитної діяльності банківських установ і методів залучення коштів, більш глибокого вивчення потребують питання сучасних тенденцій залучення банками коштів населення, основних причин впливу залучених депозитних вкладів із банківської системи та визначення новітніх інструментів, які б сприяли зміцненню довіри населення та збільшення банками мобілізованих депозитів в умовах зростаючої конкуренції на ринку банківського капіталу.

Цілі статті. Основними завданнями дослідження є визначення та аналіз основних тенденцій депозитної діяльності банківських установ у сучасних складних економічних умовах, дослідження структури депозитних вкладів у розрізі валют і термінів погашення, а також розроблення новітніх депозитних продуктів, що будуть сприяти залученню додаткових коштів у банківську сферу.

Виклад основного матеріалу. Специфіка функціонування банківської системи характеризується тим, що у структурі банківського капіталу основну частку займають залучені та позичені кошти. Дослідження загальної динамки банківських зобов'язань та їх частки у пасивах демонструє відповідність умовам економічного середовища, тобто їх обсяги зростають упродовж періодів стабілізації економіки та скорочуються, відповідно, в умовах кризових явищ (рис. 1). Так, упродовж 2015 року обсяг зобов'язань скоротився на 17440 млн. грн. (1,5 %) і станом на 01.12.2015 р. склав 1151389 млн. грн. (станом на 01.01.2015 р. – 1168829 млн. грн.).

Основною складовою зобов'язань банківської системи України є портфель коштів клієнтів, який станом на 01.12.2015 рік складає 90,5 % усіх зобов'язань банків. Упродовж 2009-2015 років спостерігається щорічне зростання обсягів залучених банківських вкладів (рис. 2). Протягом аналізованого періоду обсяг залучених вкладів населення

банківськими установами зріс на 352,4 млрд. грн.

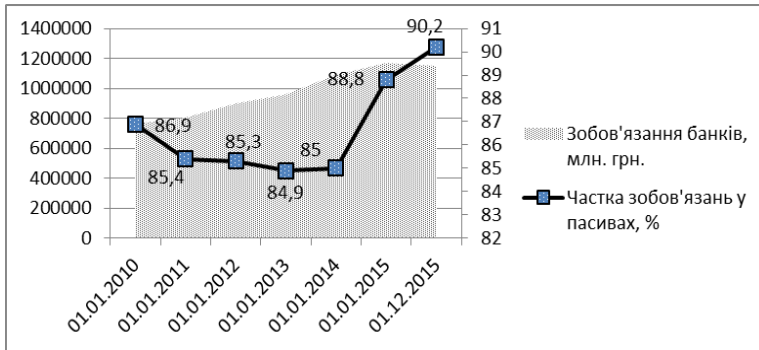

Рис. 1. Динаміка зобов'язань банківських установ України упродовж 2009 – 2015 рр.[7]

Особливо високими темпи приросту спостерігались у 2010 році, що є наслідком поступового відновлення вітчизняної банківської системи після кризових 2008-2009 років. Однак, важливо зауважити, що уже починаючи із 2014 року та упродовж 2015 року знову спостерігається скорочення обсягів залучення банківських вкладів, що пов'язано із несприятливим економічним становищем і наростанням кризових процесів у національній економіці.

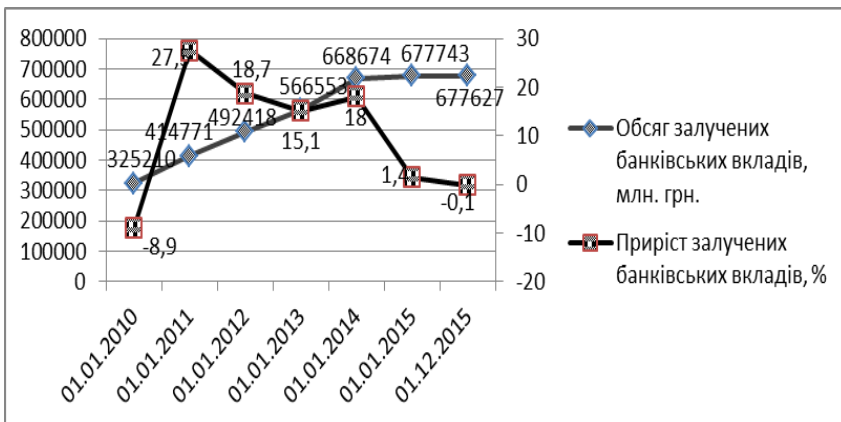

Рис. 2. Обсяги та динаміка залучення вкладів банківськими установами України [7]

В контексті даного дослідження слід звернути увагу і на певні фактори, які мають вплив на можливість банківської установи акумулювати кошти з депозитних джерел (рис. 3). На можливість банку залучати депозитні кошти має вплив не лише загальний стан економіки країни, але й регіону, в якому він здійснює свою діяльність, а також падіння ВВП, кризи неплатежів, бюджетного дефіциту тощо. Дані фактори стосуються зовнішніх ризиків, які не пов'язані із роботою самого банку чи його клієнтів. Тому до зовнішніх факторів ми пропонуємо віднести: стан фінансового ринку, рівень інфляції, ризики, попит на банківські послуги, рівень банківської конкуренції, політика НБУ та Мінфіну України, регіональна специфіка та стан соціального становища.

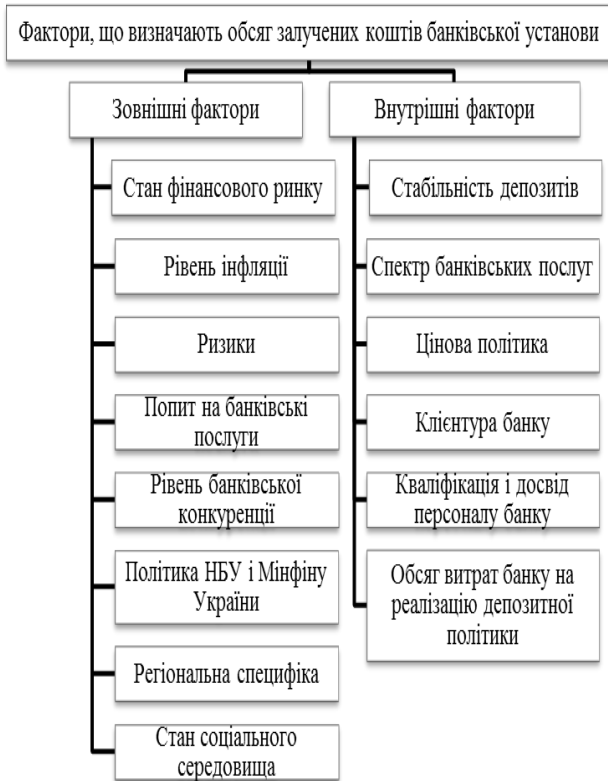

Рис. 3. Фактори, що впливають депозитну політику банківської установи [4, с.126]

Однак, кожна банківська установа самостійно визначає свою стратегію щодо залучення депозитних вкладів, враховуючи при цьому економічну, політичну, соціальну ситуацію в країні та регіоні своєї безпосередньої діяльності. В процесі формування даної стратегії виникають різні фактори впливу, до яких належать: стабільність депозитів, спектр банківських послуг, цінова політика, клієнтура банку, кваліфікація і досвід персоналу, обсяги витрат банку на реалізацію депозитної політики.

Банківська практика показує, що найстійкішим ресурсом для банківських установ є депозитні вклади фізичних осіб, оскільки за ними прослідковується значно повільніший рух коштів у порівнянні із вкладами юридичних осіб (рис. 4). Однак, депозитні вклади фізичних осіб є найбільш чутливим і вразливим сегментом ринку депозитних послуг, на який має відчутний вплив скорочення доходів населення, зростання безробіття та рівня споживчих цін, а також зменшення довіри до банківської системи зі сторони населення.

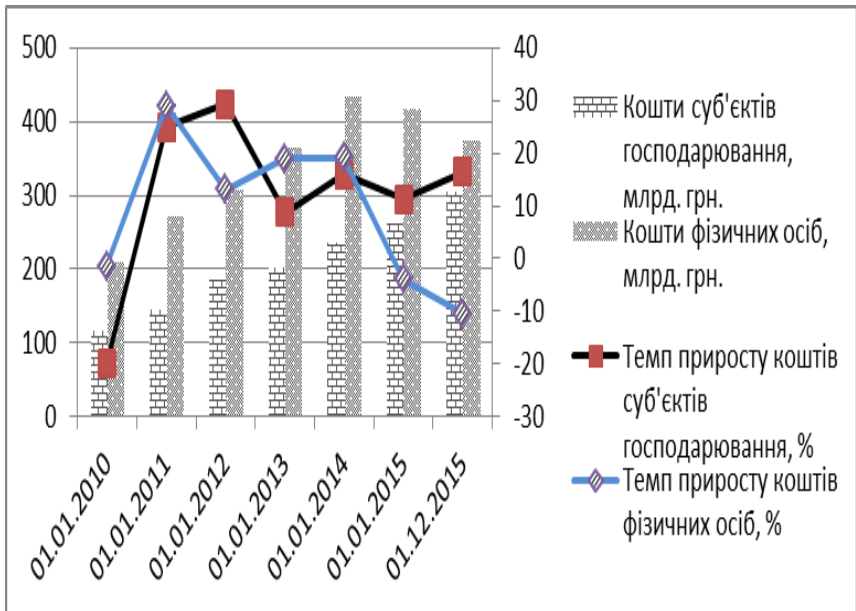

Рис. 4. Структура депозитного портфеля банківських установ України протягом 2009-2015 рр. [7]

Так, сума коштів, що мобілізовані від фізичних осіб за одинадцять місяців 2015 року у 1,23 рази перевищує частку коштів, акумульованих від юридичних осіб. Така тенденція спостерігається протягом усього досліджуваного періоду. Щодо темпів приросту коштів залучених від юридичних осіб, то у 2014 році вони становили 11,3 %, а станом на 01.12.2015 рік – 16,5 %. Приріст коштів фізичних осіб у 2014 році скоротився і склав – 3,9%, а протягом 2015 року їх приріст був також від’ємним і склав – 10,4%. Таким чином, можемо побачити, що навіть попри скорочення темпів зростання коштів, залучених від фізичних осіб, їх обсяг у структурі депозитного портфеля банківських установ перевищує кошти, залучені від юридичних осіб.

Важливою ознакою у процесі залучення банківського капіталу є строковість мобілізованих коштів, так як вони становлять основу для проведення активних операцій банківською установою (табл. 1). Тому, вважаємо за доцільне, проаналізувати строкову структуру залучених коштів банківської системи протягом 2009-2015 років.

Таблиця 1

Строкова структура залучених вкладів банківською системою України, млн. грн. (складено автором на основі [7])

Період	Кошти на вимогу	Кошти терміном до 1 року	Кошти терміном від 1 року до 2 років	Кошти терміном більше 2 років
2009	119 793	135 357	60 425	19 378
2010	152 477	133 499	106 718	23 956
2011	174 959	153 983	132 907	29 907
2012	185 314	187 948	163 861	35 219
2013	205 565	188 831	249 362	26 216
2014	250 153	210 442	186 535	27 963
01.12.2015	290 723	216 514	156 489	29 833

З проведеного дослідження, можемо підкреслити, що найменшу частину станом на 01.12.2015 рік складають кошти терміном більше 2 років – приблизно 4,3 % (29,8 млрд. грн.), кошти строком погашення від 1 до 2 років – 22,6 % (156,5 млрд. грн.), кошти терміном до 1 року складають 31,2 % (216,5 млрд. грн.), а на вимогу – 41,9 % (290,7 млрд. грн.). Таким чином, загалом у банківській системі

України переважають залучені кошти на короткі терміни – в основному до 1 року або строком погашення від 1 до 2 років. Це пояснюється тим, що основну частину банківських вкладів є мобілізованими у населення, яке надає перевагу короткотерміновим вкладам із можливістю пролонгації, а юридичні особи переважну частину вкладів зберігають у формі поточних депозитів. Така ситуація, зрештою, і визначає строкову структуру кредитів, що надаються банківськими установами, серед яких переважну частину займають короткотермінові кредити, в основному споживчі. За недостатнього обсягу довготермінових ресурсів банківські установи не можуть надавати довготермінові позики, а відтак, і кредитувати розвиток реального сектору економіки.

Якщо детальніше розглянути динаміку коштів фізичних осіб, то можемо побачити, що їх частка у зобов'язаннях мала постійний зростаючий характер до 2015 року, а починаючи із 01.01.2015 року спостерігається спадна динаміка (рис. 5). Так, станом на 01.12.2015 року частка коштів фізичних осіб у зобов'язаннях становила 32,4 %, що на 3,2 % менше у порівнянні із минулим 2014 роком. Також, вважаємо за необхідне зауважити, що починаючи із 2014 року прослідковується скорочення строкових коштів фізичних осіб, які станом на 01.12.2015 року склали 278,1 млрд. грн., що на 41 млрд. грн. менше ніж у 2014 році. Така ситуація пов'язана із скороченням реальних доходів населення при одночасному зростанні рівня інфляції, результатом чого, в свою чергу, є зростання витрат на споживання, а також намагання громадян зберегти свої заощадження шляхом їх конвертації у іноземну валюту.

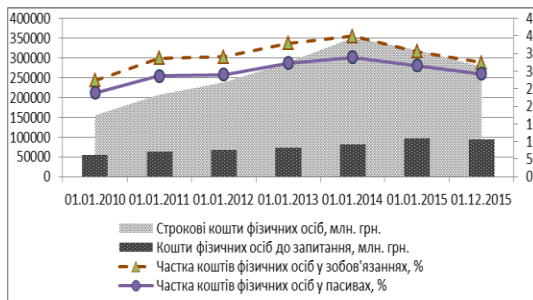

Рис. 5. Динаміка коштів фізичних осіб в банківській системі України протягом 2009-2015 рр. [7]

Щодо коштів юридичних осіб, то їх частка у зобов'язаннях упродовж досліджуваного періоду мала постійний зростаючий характер і станом на 01.12.2015 року склала 26,4 % (рис. 6). У структурі коштів суб'єктів господарювання переважають поточні вклади, а строкові кошти починаючи із 2014 року мають спадну динаміку. Так, станом на 01.12.2015 року строкові кошти юридичних осіб склали 86,1 млрд. грн, що на 16,4 млрд. грн. менше ніж у 2014 році та 18,6 млрд. грн. менше ніж у 2013 році. Причиною вилучення строкових коштів суб'єктами господарювання є обмеженість доступу до кредитних ресурсів, враховуючи при цьому їх подорожчання. Таким чином, задля фінансування поточної діяльності юридичні особи вимушені вилучати власні депозитні кошти.

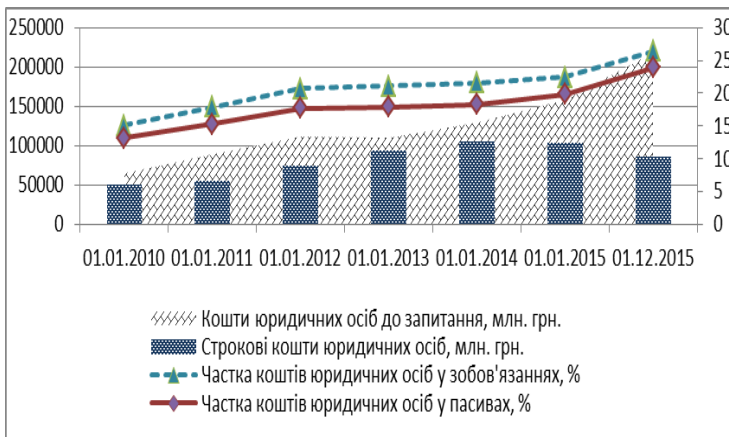

Рис. 6. Динаміка коштів юридичних осіб в банківській системі України протягом 2009-2015 рр. [7]

Поряд із дослідженням ринку депозитних послуг за строками розміщення вкладів, важливе значення має і аналіз розподілу банківських вкладів за валютою (табл. 2). Так, протягом аналізованого періоду прослідковується постійне зростання обсягу залучених коштів банками у національній валюті – на 38,3 % у 2010 році, 17,2 % – у 2011 році, 14,2 % – у 2012 році та на 31,6 % у 2013 році, однак протягом 2014 року залучені кошти у національній валюті скоротилися на 56,3 млрд. грн., а упродовж одинадцяти місяців 2015 року їх розмір ще зменшився на 5,8 млрд. грн.

Таблиця 2

Структура залучених банківських вкладів у розрізі валют і строків погашення, млрд. грн. (складено автором на основі [7])

Період	У національній валюті					В іноземній валюті				
	усього	на вимогу	до 1 року	від 1 року до 2 років	більше 2 років	усього	на вимогу	до 1 року	від 1 року до 2 років	більше 2 років
2009	173,1	77,2	55,9	30,9	9,2	161,9	42,6	79,5	29,6	10,2
2010	239,3	107,2	65,9	54,9	11,3	177,3	45,3	67,6	51,8	12,7
2011	280,4	119,3	81,3	65,9	13,9	211,3	55,6	72,7	66,9	15,9
2012	320,3	122,8	114,4	68,1	15,1	252,1	62,5	73,6	95,8	20,2
2013	421,8	148,9	135,3	120,1	17,4	248,2	56,7	53,5	129,3	8,8
2014	365,5	154,8	124,4	69,6	16,7	309,6	95,4	86,1	116,9	11,2
01.12.2015	359,7	176,4	121,9	46,1	15,4	333,9	114,3	94,6	110,4	14,4

Обсяг вкладів у іноземній валюті також зростає протягом 2009 – 2012 років і лише у 2013 році вперше прослідковується скорочення частки вкладів, залучених в іноземній валюті з одночасним зростанням коштів у національній валюті. Так, залишки коштів закладами у національній валюті станом на 01.12.2015 року зменшилися і становили 359,7 млрд. грн., при цьому вклади в іноземній валюті зросли на 24,3 млрд. грн. і становили 333,9 млрд. грн. Така ситуація пояснюється значною девальвацією гривні і зростанням інфляційних процесів, тому незважаючи на нижчі відсоткові ставки та рішення Національного банку України щодо часткового обмеження вилучення валютних вкладів фізичні та юридичні особи віддають перевагу банківськимкладам в іноземній валюті.

Підсумовуючи вищесказане, вважаємо за доцільне здійснити аналіз поведінки споживачів депозитних послуг в різних економічних умовах (табл. 3). Оскільки, в періоди економічної стабільності поведінка клієнтів банку щодо використання депозитних продуктів відрізняється від дій, які вони здійснюють в періоди кризових процесів.

Так, з вищевикладеного, можемо відзначити, що в час, коли в економіці країни виникають кризові явища, відбувається скорочення термінів депозитних вкладів, важливою умовою депозитного договору стає дострокове зняття коштів, а також диверсифікація портфеля депозитів по валютам, однак перевага надається вкладам в іноземній валюті.

Таблиця 3

Типи поведінки споживачів депозитних послуг в умовах різного економічного середовища (складено автором з використанням джерела [5, с.836])

Характерні ознаки	До кризових процесів	В умовах кризових процесів	Результати
Строковість депозитних вкладів	6-12 місяців	До 3 місяців	Скорочення термінів депозитних вкладів. Важливою умовою депозитного договору є можливість вибору дати його закінчення.
Валюта депозитів	Переважають гривневих вкладів	Зростання обсягу вкладів в іноземній валюті	Відбувається активний перерозподіл депозитних портфелів в залежності від валют.
Види депозитних продуктів	Максимальні процентні ставки, можливість поповнення та пролонгації вкладу	Можливість дострокового зняття та рівень відсоткових ставок	Пріоритетними для клієнтів є вклади з можливістю дострокового зняття та вищими відсотковими ставками при збільшенні розміру депозитного вкладу.

З вищевикладеного дослідження, можемо стверджувати, що на розвиток ринку депозитних послуг та обсяг вкладів мають вагомий вплив поведінка суб'єктів господарювання та фізичних осіб, їх фінансова грамотність, а також депозитна політика банківської установи. Основними проблемами ринку депозитних послуг в сучасних умовах розвитку економіки є наступні:

- 1) формування довіри у потенційного клієнта;
- 2) переважання короткострокових депозитних вкладів, що обмежує активну кредитно-інвестиційну діяльність банківських установ;

3) розроблення депозитної політики, яка є з однієї сторони привабливою для клієнтів, а з іншої – прибутковою для банків;

4) існування стереотипів щодо ненадійності банківських установ;

5) низька фінансова грамотність населення.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Депозитна діяльність банківських установ, перш за все, направлена на забезпечення стабільної ресурсної бази та захист інтересів вкладників і кредиторів. Саме тому, з метою підтримання власної ліквідності та конкурентоспроможності, банківські установи змушені пропонувати нові депозитні продукти, удосконалювати депозитну політику, застосовувати різні фінансові інструменти задля розширення своєї діяльності. Таким чином, основними напрямками підвищення ефективності проведення депозитних операцій банківськими установами є наступні:

- запровадження диференційованих вимог до розмірів капіталів банків, що залучають депозитні строкові вклади від клієнтів;

- проведення інформування громадян про переваги та можливості депозитів з метою підвищення фінансової грамотності населення;

- розроблення новітніх продуктів щодо фінансового планування й управління капіталом клієнта, які полягають у тому, що спеціалісти банку складають детальний перелік доходів і витрат клієнта на рік вперед, в якому враховуються податкові зобов'язання клієнта, управління активами, пропонують узгоджені дії;

- залучення до роботи в банку досвідчених менеджерів із знаннями психології для забезпечення більш продуктивної роботи з клієнтами;

- розповсюдження реклами, яка б містила інформацію щодо умов залучення вкладів та основних аспектів депозитної політики банку, з метою формування довіри у потенційних клієнтів.

Отже, ринок депозитних послуг України перебуває в умовах загострення конкуренції та посилення вимог до діяльності банківських інститутів, що визначає необхідність розроблення ефективних методів залучення коштів у фізичних та юридичних осіб з метою активізації кредитно-інвестиційної діяльності та поповнення банківського капіталу, який виступає гарантом стійкості, ліквідності,

платоспроможності та стабільного розвитку банківської установи. Це формує підґрунтя для подальших науково-практичних досліджень

щодо визначення нових тенденцій розвитку ринку депозитних послуг та, відповідно, нових потреб для клієнтів, розроблення новітніх депозитних продуктів і послуг, а також наукового обґрунтування необхідності та економічної ефективності їх запровадження.

Література

1. Алексеенко М. Д. Капітал банку питання теорії і практики: Монографія. / М.Д. Алексеенко – К.: КНЕУ, 2002. – 276 с.
2. Банківські операції: підручник / За ред. д.е.н., проф. О.В.Дзюблюка. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Тернопіль: ТзОВ»Тернограф», 2013. – 688 с.
3. Гроші та кредит: підручник / М. Савлук, А. Мороз, М. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. М. Савлука. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 598с.
4. Дребот Н. П. Стратегія банківської установи на ринку депозитних послуг / Н. П. Дребот, О. Р. Галько // Регіональна економіка. – 2008. – №4. – С. 125-131.
5. Коваленко В. В. Депозитна діяльність банків України: реалії та розвиток на майбутнє / В. В. Коваленко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 834-837.
6. Мельник А. Аналіз залучення фінансових ресурсів банківською системою України / А. Мельник // Економіка та держава. – 2014. – № 5. – С. 72-74.
7. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс] / Національний банк України. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.
8. Роуз Питер С. Банковский менеджмент / Питер С. Роуз. – Пер. с англ. 2-го изд. – М. : «Дело Лтд», 1995. – 768 с.
9. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. – М. : Соцэкгиз, 1962. – 684 с.

1. Alekseyenko M. D. Kapital banku py`tannya teoriyi i prakty`ky: Monografiya. / M.D. Alekseyenko – K.: KNEU, 2002. – 276 s.

2. Bankivs`ki operaciyi: pidruchny`k / Za red. d.e.n., prof. O.V.Dzyublyuka. – 2-ge vy`d. vy`pr. i dopovn. – Ternopil`: TzOV»Ternograf», 2013. – 688 s.

3. Groshi ta kredy`t: pidruchny`k / M. Savluk, A. Moroz, M. Puxovkina ta in.; za zag. red. M. Savluka. – 3-ye vy`d., pererob. i dop. – K. : KNEU, 2002. – 598s.

4. Drebot N. P. Strategiya bankivs`koyi ustanovy` na ry`nku depozy`tny`x poslug / N. P. Drebot, O. R. Gal`ko // Regional`na ekonomika. – 2008. – №4. – S. 125-131.

5. Kovalenko V. V. Depozy`tna diyal`nist` bankiv Ukrayiny`: realiyi ta rozvy`tok na majbutnye / V. V. Kovalenko // Global`ni ta nacional`ni problemy` ekonomiky`. – 2015. – Vy`p. 4. – S. 834-837.

6. Mel`ny`k A. Analiz zaluchennya finansovy`x resursiv bankivs`koyu sy`stemoyu Ukrayiny` / A. Mel`ny`k // Ekonomika ta derzhava. – 2014. – № 5. – S. 72-74.

7. Osnovni pokazny`ky` diyal`nosti bankiv Ukrayiny` [Elektronny`j resurs] / Nacional`ny`j bank Ukrayiny`. — Rezhy`m dostupu : <http://www.bank.gov.ua>.

8. Rouz Pyter S. Bankovskyy menedzhment / Pyter S. Rouz. – Per. s anhl. 2-ho yzd. – M. : «Delo Ltd», 1995. – 768 s.

9. Smyt A. Yssledovanye o pryrode y prychnakh bohat`stva narodov / A. Smyt. – M. : Sots`k-hyz, 1962. – 684 s.

Рецензент: Дзюблюк О. В., професор, доктор економічних наук, завідувачий кафедрою банківської справи, Тернопільський національний економічний університет.

16.03.2016

УДК 338.5:657

Живець Алла

МЕТОДИЧНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У ХХІ столітті прискорилися терміни і посилилися вимоги до якості адаптаційної трансформації вітчизняних ВНЗ. Економіка знань